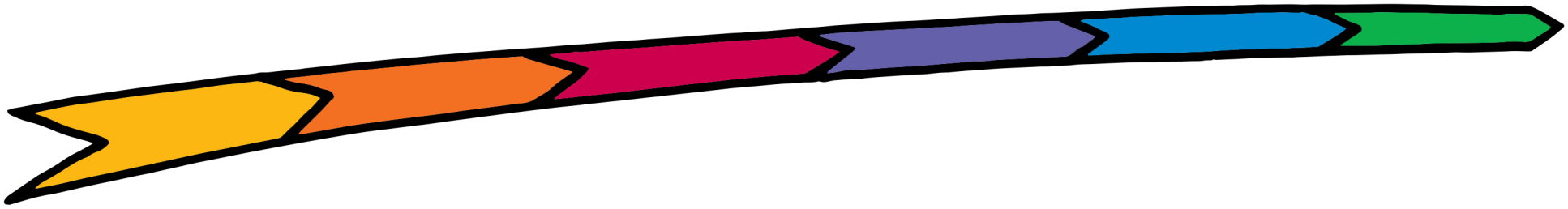
skaties DOMĀ: dari

Resurss kritiskās domāšanas attīstīšanai un ilgtspējīgas attīstības 17 mērķu iepazīšanai

Filmu izmantošana

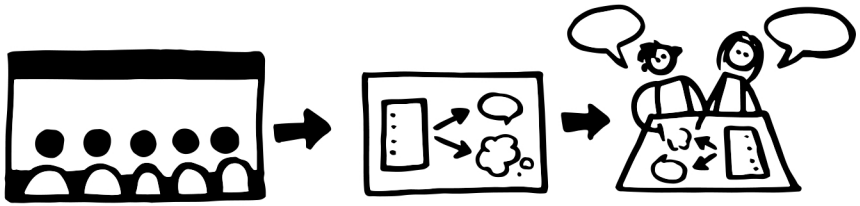

Filmas ir efektīvs līdzeklis pamatprasmju attīstīšanai, kas uzlabo jauniešu empātiju un izpratni, lai aplūkotu sarežģītas globālas problēmas. Šis resurss izmanto globālās pilsonības ietvaru un ikvienam, kurš strādā ar jauniešiem, piedāvā iespēju ielūkoties 17 ilgtspējīgas attīstības mērķos.

Kā šo resursu izmantot?

Šis resurss koncentrējas uz filmām un ir izveidots, lai apkopotu īsas un skatītājus uzrunājošas filmas, veicinot debates par dažādām globālām problēmām. Neviena no filmām nav garāka par 22 minūtēm, un tās visas izvēlējās jaunieši, lai ar tām iepazīstinātu citus jauniešus.

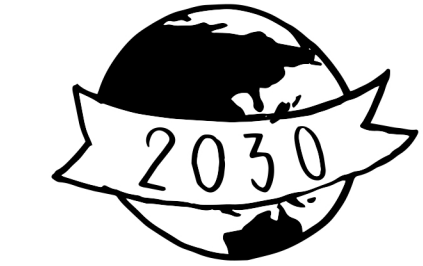
Katru filmu papildina sesijas plāns, kurā ietilpst pamatinformācija par filmu un nodarbības izklāsts. Izmantojot globālās pilsonības ietvaru, izstrādāti pamatjautājumi dalībniekiem. Sesijas plāns tiek papildināts ar vizuālu materiālu, kas sagatavots, lai ļautu dalībniekiem izprast filmu un rosinātu diskusiju.

Kādi ir ilgtspējīgas attīstības mērķi?

2015. gada septembrī pasaules valstu vadītāji vienojās par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Kopā izvirzīti 17 mērķi, lai nākamo 15 gadu laikā panāktu trīs brīnišķīgas lietas:

izskaustu galēju nabadzību

apkarotu klimata pārmaiņas

cīnītos pret nevienlīdzību un netaisnību

Šiem 17 mērķiem ir pakārtoti uzdevumi, kas attiecas uz visām valstīm visā pasaulē. Lai līdz 2030. gadam sasniegtu šos mērķus, jāpiedalās visiem.

1. Novērsta nabadzība

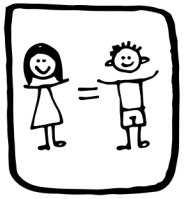
2. Novērsts bads

3. Laba veselība un labklājība

4. Kvalitatīva izglītība

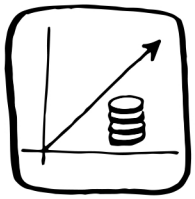
5. Dzimumu līdztiesība

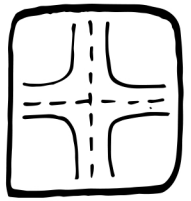
6. Tīrs ūdens un piemēroti sanitārie apstākļi

7. Pieejama un tīra atjaunojamā enerģija

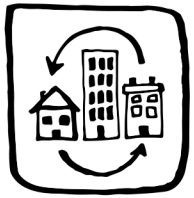
8. Labs darbs un ekonomikas izaugsme

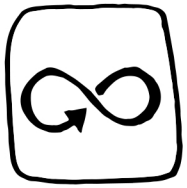
9. Inovācijas un infrastruktūra

10. Mazināta nevienlīdzība

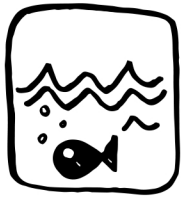
11. Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas

12. Atbildīgs patēriņš un ražošana

13. Planētas aizsardzība

14. Dzīvība ūdenī

15. Dzīvība uz zemes

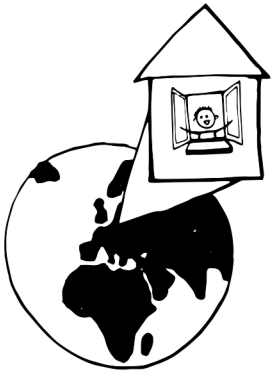
16. Miers, taisnīgums un spēcīgas institūcijas

17. Sadarbība mērķu īstenošanai

Kas ir globālais pilsonis?

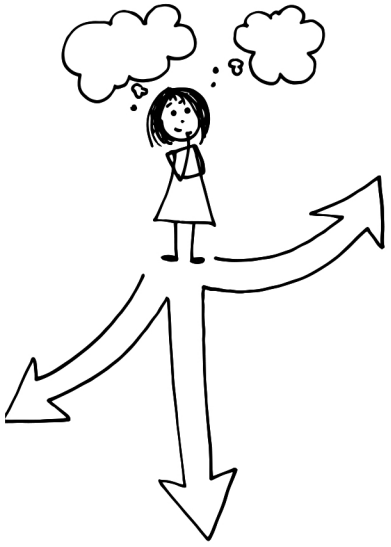
Globālais pilsoniskums:

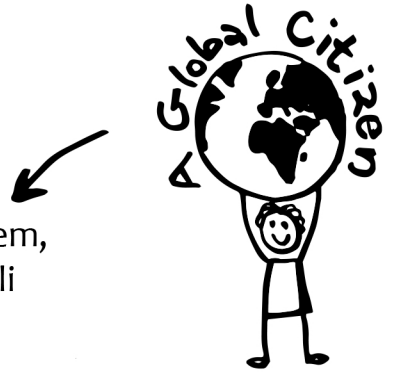
Pievēršas vietējai sabiedrībai ar globāliem jautājumiem;

Iedrošina cilvēkus pētīt, attīstīt un paust savu attieksmi un vērtības, mudinot attīstīt kritiskās domāšanas prasmes;

Ļauj jauniešiem izdarīt apzinātu izvēli par to, kā izmantot savas tiesības un pienākumus pret citiem.

Ir informēts par plašo pasauli un izprot savu pasaules pilsoņa lomu.

Ciena un novērtē dažādību.

Izprot, kā darbojas pasaule.

Ir apņēmies ievērot sociālo taisnīgumu.

Piedalās kopienas dzīvē, sākot no vietējā līdz pasaules līmenim.

Sadarbojas ar citiem, lai padarītu pasauli vienlīdzīgāku un ilgtspējīgāku.

Uzņemas atbildību par savu rīcību.

Rokasgrāmatā **“Skaties, DOMĀ, Dari”** iekļauto filmu saraksts

Filmas nosaukums latviski	*Fimas nosaukums angliski*	*Lpp.*	*Filmas garums*	*Links uz filmu*
Viedtālrunis "Cirks, ne dzīve"	The Smartphone "Circus of I"	6	2:12	https://www.youtube.com/watch?v=CU3JFIiDO5Q
RadiAid	RadiAid	9	3:44	https://www.youtube.com/watch?v=oJLqyuxm96k
Majestātiskais plastmasas maisiņš	Plastic Bag	12	3:59	https://www.youtube.com/watch?v=GLgh9h2ePYw
Dāvana	The Present	15	4:19	https://vimeo.com/152985022
Gļēvule	Coward	18	6:06	https://vimeo.com/203706757
Drūmais suns	Downward Dog	21	11:49	https://www.youtube.com/watch?v=jjyWVGHypXY
Lučadora	Luchadora	25	12:00	https://vimeo.com/197927352
Ieklausies	Listen	28	12:54	https://vimeo.com/196593911
Atklāt	Unravel	31	13:30	https://www.youtube.com/watch?v=bOOI5LbQ9B8
Karotāji internetā	The Internet Warriors	34	21:27	https://www.youtube.com/watch?v=8JyTW4Rg2tE

Viedtālrunis “Cirks, ne dzīve”

The Smartphone “Circus of I”

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://www.youtube.com/watch?v=CU3JFIiDO5Q https://vimeo.com/309268248
FILMAS GARUMS	02:02
GADS	2017
ŽANRS	Animācija
IZCELSMES VALSTS	ASV
REŽISORS	Greenpeace
VALODA	Angļu
TĒMA	Mobilie tālruņi, otrreizēja pārstrāde, tehnoloģijas
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	12. Atbildīgs patēriņš
KOPSAVILKUMS	*7.1 miljardi viedtālruņu ir atvieglojuši mūsu dzīvi, bet kā ar planētu? Lielākie viedtālruņu ražotāji saistībā ar produktu dizainu aizvien vairāk pieņem lēmumus, kas liedz cilvēkiem iespēju nomainīt akumulatoru vai pievienot lielāku atmiņu. Tādējādi tiek izšķērdēti visi resursi, enerģija un cilvēku darbs, kas nepieciešams katra tālruņa ražošanai. IT uzņēmumi atkal un atkal ir parādījuši, ka tehnoloģijas un radošumu var izmantot kā spēcīgu ieroci, lai sagrautu novecojušos uzņēmējdarbības modeļus. Vadošie IT uzņēmumi var kļūt par dedzīgākajiem cirkulārās ražošanas un atjaunojamās enerģijas atbalstītājiem. Labākie projektētāji var radīt veselībai nekaitīgas ierīces, kas ir ilgstoši lietojamas, remontējamas un visbeidzot pārveidojamas par kaut ko jaunu.*

VECUMS	12+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	40 min.
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - mobilajiem tālruņiem, otrreizēju pārstrādi utt.)
2 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
23 min	Diskusija

Viedtālrunis “Cirks, ne dzīve”

The Smartphone “Circus of I”

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Ko varētu darīt ar tālruņiem, kurus vairs neizmantojat?
2. Kā panākt, lai mums tīkamās lietas kalpotu ilgāk?
3. Kas varētu palīdzēt atturēties no nevajadzīgu lietu pirkšanas?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

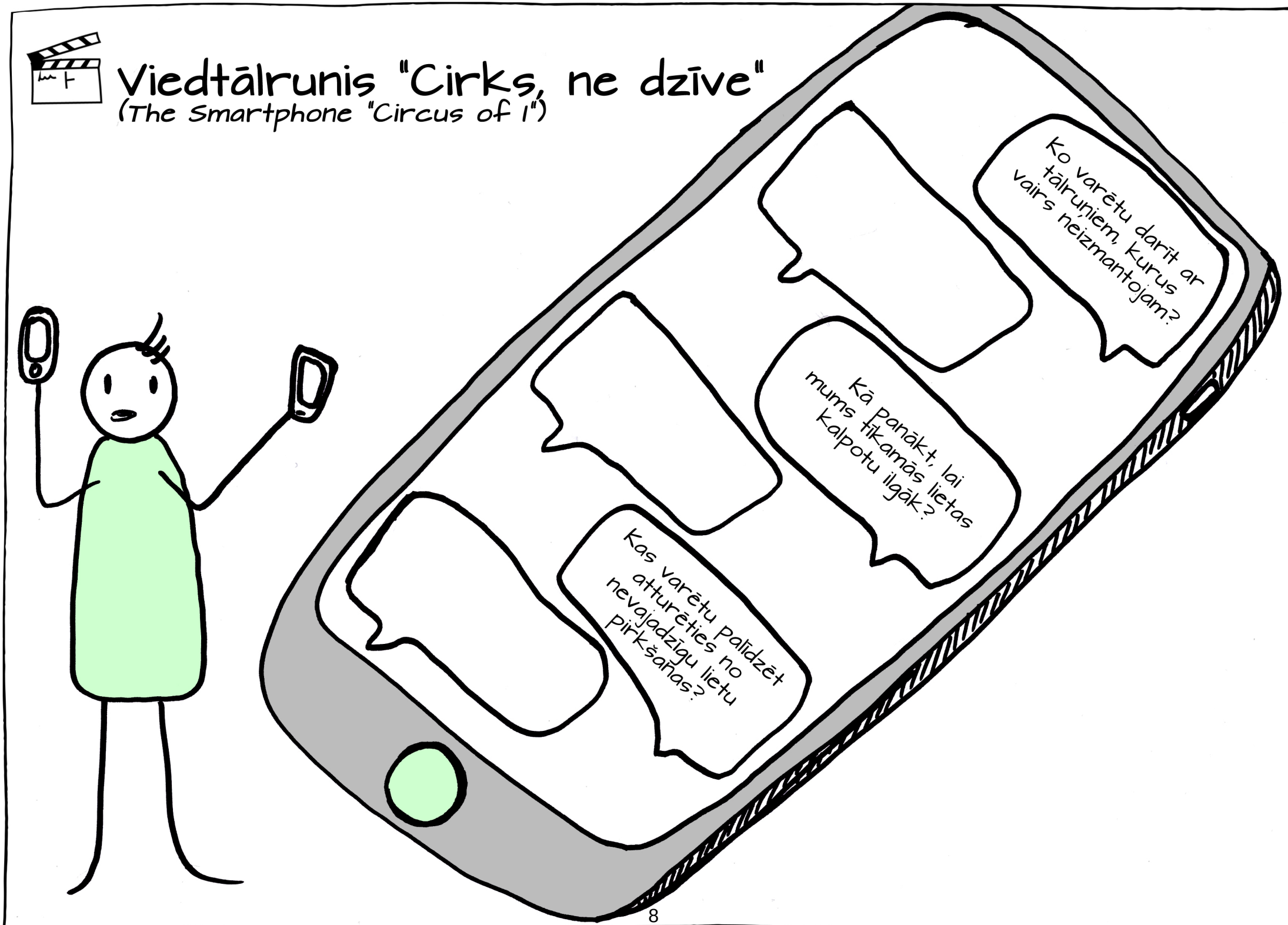
Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Ko varētu darīt ar tālruņiem, kurus vairs neizmantojat?
2. Kā panākt, lai mums tīkamās lietas kalpotu ilgāk?
3. Kāpēc lielākā daļa uzņēmumu nav ieinteresēti ilgtspējīgu produktu ražošanā?
4. Vai zināt kādus citus mobilo tālruņu zīmolus, kas ētiski ražotu produktus, kurus varētu atjaunināt bez laika ierobežojuma?
5. Cik jūs būtu gatavi maksāt par mobilo tālruni, kuru visu laiku var remontēt un atjaunināt?
6. Kas palīdz turēties pretī nevajadzīgu lietu pirkšanai?

PADOMI

Lai pētītu šo tēmu sīkāk, iespējams apspriest ētiskākas tehnoloģiskās alternatīvas vai koncentrēties uz apzinātu reklāmu izvērtēšanu un nevajadzīgu pirkumu samazināšanu.

Viedtālrunis "Cirks, ne dzīve"
(The Smartphone "Circus of I")

Radi-Aid

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA	https://www.youtube.com/watch?v=oJLqyuxm96k
AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/309266287
FILMAS GARUMS	03:44
GADS	2012
ŽANRS	Mākslas filma, mokumentārā filma, īsfilma, izklaides filma
IZCELSMES VALSTS	Norvēģija
REŽISORS	SAIH – Norvēģijas Studentu un akadēmiskā personāla starptautiskās palīdzības fonds
VALODA	Angļu
TĒMA	Brīvprātīgais darbs, stereotipi, Āfrikas tēls rietumvalstīs, brīvprātīgā darba tūrisms, brīvprātīgā darba morālās vērtības
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	1. Nabadzības izskaušana 10. Nevienlīdzības samazināšana 17. Partnerība mērķu sasniegšanai
KOPSAVILKUMS	*Āfrikas mūziķi lūdz ziedot radiatorus Norvēģijai, ko papildina ierastās ainas no labdarības dziesmas ierakstīšanas un norvēģi, kas slīd un klūp uz ledus.*

VECUMS	10+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	40 min
5 min	Ievads (īss ievads par tēmu no vadītāja. Kas ir brīvprātīgais darbs? Vai jūs veicat brīvprātīgo darbu? Kā? Kāpēc brīvprātīgais darbs ir pozitīvs pasākums?)
4 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
21 min	Diskusija

Radi-Aid

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Kāds ir šīs filmas mērķis?
2. Kas Tev šajā filmā patika un kas nepatika? Kāpēc?
3. Vai labdarība vienmēr ir laba?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Par ko, jūsuprāt, bija šis video? Kā jums liekas, kādu vēstījumu filmas autori gribēja nodot?
2. Vai video mainīja jūsu domas par brīvprātīgo darbu? Ja jā, kā, ja nē, kāpēc ne?
3. Vai labdarība vienmēr ir laba? Kāpēc?
4. Kā brīvprātīgā darba veicēji un to darbība sociālajos medijos ietekmē stereotipus par konkrētām valstīm/cilvēku grupām u. c.?
5. Kāpēc šāda ietekme var būt kaitīga un negatīva? Kuras mērķa grupas šāda ietekme skar visasāk?
6. Kā jūs domājat, kādi ieraksti par šādām ievainojamām mērķa grupām ir pieņemami sociālajos medijos?
7. Kādas īpašības nepieciešamas, lai cilvēks labi veiktu brīvprātīgo darbu?
8. Kas jāpatur prātā vai jāmaina, lai jūsu rīcība nekaitētu mērķa grupai, kuras labā veicat brīvprātīgo darbu?

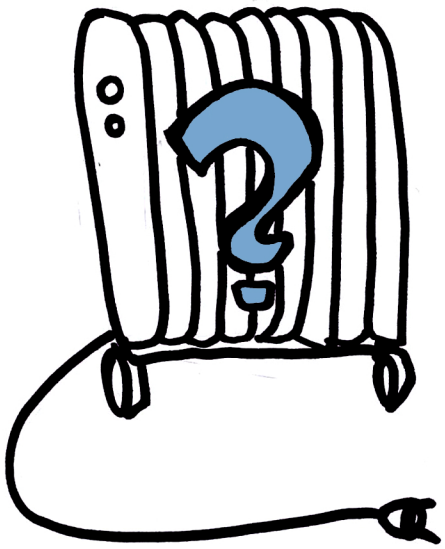
PADOMI

Lai diskusija būtu kvalitatīvāka, jūs varat mudināt dalībniekus pārdomāt un izanalizēt savu rīcību brīvprātīgā darba veikšanas laikā. Darbības sociālajos medijos var būt ļoti svarīgas un aktuālas diskusijai dalībnieku starpā: kādas darbības būtu labākas un kādas ne tik labas, kādi ieraksti ir pieņemami un kādi ir nepieņemami (tostarp atļauti ar likumu, piemēram, ieraksti par bērniem bez vecāku piekrišanas).

PAPILDINFORMĀCIJA

www.radiaid.com

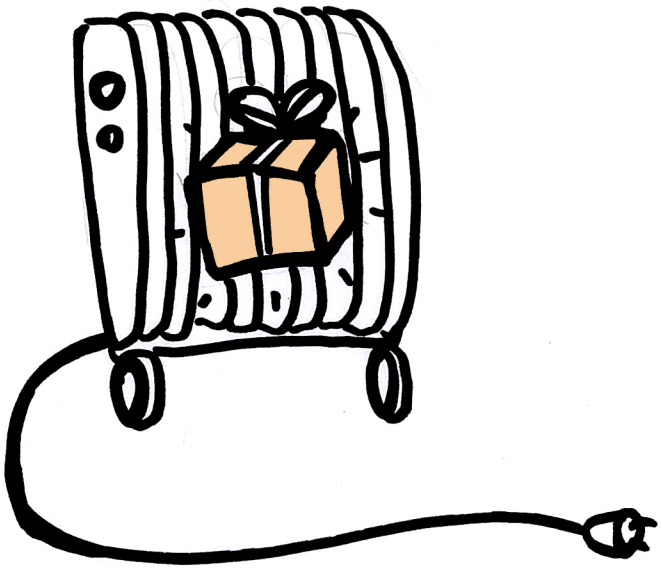
Radi-Aid

Kāds ir šīs filmas mērķis?

Vai labdarība vienmēr ir laba?

Kas tev šajā filmā patika un kas nepatika? Kāpēc?

Majestātiskais plastmasas maisiņš
(Plastic Bag)

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/21714944 https://vimeo.com/309265392
FILMAS GARUMS	04:10
GADS	2010
ŽANRS	Mokumentārā filma, komēdija
IZCELSMES VALSTS	ASV
REŽISORS	Jeremy Konner
VALODA	Angļu
TĒMA	Plastmasas atkritumu, okeāna piesārņojums, patēriņš
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	14. Dzīvība zem ūdens
KOPSAVILKUMS	*Kinoakadēmijas balvas laureāta Džeremija Aironsa (Jeremy Irons) ierunātais mokumentārais video skaidro skarbo realitāti ar piesārņojumu, ko rada Kalifornijas plastmasas maisiņi.*

VECUMS	10+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	45 min
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - dabas piesārņojumu, patēriņu utt.)
5 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
25 min	Diskusija

Majestātiskais plastmasas maisiņš
(Plastic Bag)

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Kas tevi šajā video pārsteidza visvairāk?
2. Kādus plastmasas priekšmetus tu izmanto katru dienu?
3. Ko tu varētu darīt, lai mazinātu vides piesārņojumu ar plastmasu?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

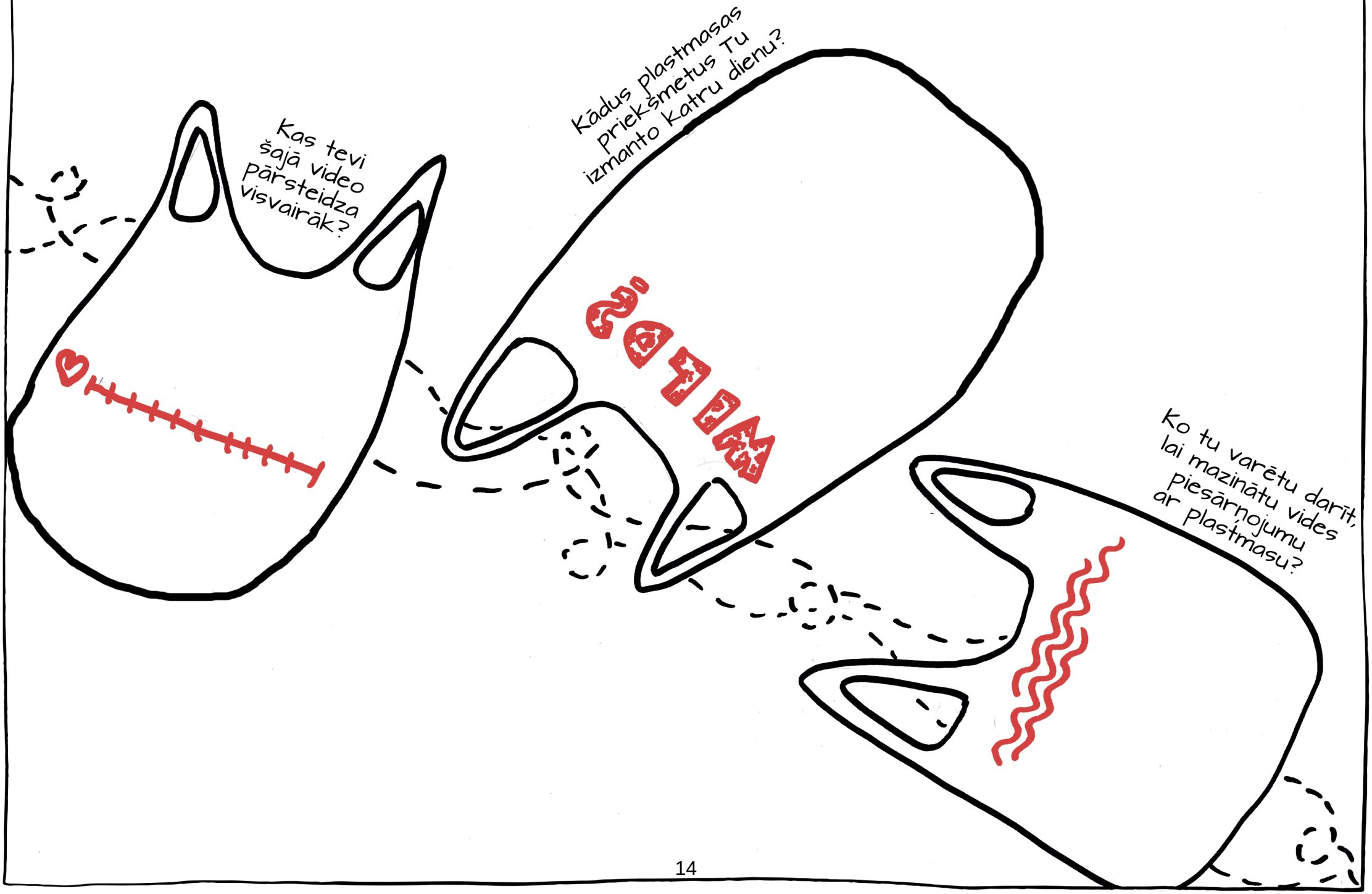
Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Kas jūs šajā video pārsteidza visvairāk?
2. Kāpēc plastmasas maisiņi beigās nonāk tieši okeānā?
3. Kādus priekšmetus, kas izgatavoti no plastmasas, jūs izmantojat katru dienu?
4. Cik grūti vai viegli jums būtu dzīvot, neizmantojot plastmasu?
5. Vai jūs zināt par mikroplastmasas piesārņojumu un tā ietekmi uz cilvēkiem? Dalieties savās zināšanās ar grupu.
6. Ko jūs personīgi varat mainīt, lai samazinātu piesārņojumu?

PADOMI

Šī temata pārrunāšana dod iespēju sīkāk apspriest, kā plastmasas atkritumi ietekmē cilvēku veselību (t. i., mikroplastmasas piesārņojums ietekmē zivis) un kaitē dzīvībai jūrā (izjauc pārtikas ķēdi), krasta līnijas estētikai u. c.

Majestātiskais plastmasas maisiņš (Plastic Bag)

Dāvana *(Present)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA	https://vimeo.com/152985022
AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/309267963
FILMAS GARUMS	04:19
GADS	2014
ŽANRS	Animācijas filma
IZCELSMES VALSTS	Vācija
REŽISORS	Jacob Frey
VALODA	Angļu, vācu
TĒMA	Invaliditāte, līdzjūtība, pieņemšana
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	3. Laba veselība un labklājība
KOPSAVILKUMS	*Aptumšotā dzīvojamā istabā ar aizvilktām žalūzijām pusaudzis spēlē videospēli ar šaušanu. Pēkšņi mājās pārrodas viņa mamma ar kasti un paziņo, ka tajā viņam ir dāvana. Viņa uziet augšstāvā, lai atbildētu uz tālruņa zvanu. Zēns atver kasti un ierauga tajā enerģisku kucēnu. Zēna prieks pārvēršas nicinājumā, kad viņš ierauga, ka kucēnam nav daļas no kreisās priekškājas. Riebumā viņš aizsper kucēnu prom un turpina spēlēt spēli. Kucēnu tas neuztrauc, viņš zem skapja atrod sarkanu gumijas bumbiņu, kuru neveikli aiznes zēnam, aicinot to rotaļāties. Zēns cenšas sunīti ignorēt, bet drīz vien kapitulē tā apņēmības un līksmes priekšā. Viņš izslēdz videospēli un priecīgs dodas ārā spēlēties ar sunīti. Atklājas, ka zēns staigā ar kruķiem un viņam nav kreisās kājas zem ceļa.*

VECUMS	10+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	40 min
5 min	Ievads (īss ievads par tēmu no vadītāja. Kas ir invaliditāte? Vai ikdienā satiekat cilvēkus ar īpašām vajadzībām?)
5 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
20 min	Diskusija

Dāvana *(Present)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Kā tu jutāties, skatoties filmu?
2. Kā filmas sižeta pavērsiens mainīja tavu attieksmi pret zēnu un situāciju?
3. Kāpēc, tavuprāt, dažiem cilvēkiem ir grūti pieņemt tos, kuri ir citādi (ar īpašām vajadzībām vai fiziskās un garīgās veselības problēmām, kultūras un reliģijas atšķirības, seksualitāti u. c.)?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Ka jums patika šī filma? Kāpēc?
2. Kā jūs jutāties, skatoties filmu?
3. Kāpēc, jūsuprāt, zēns pret suni bija ļauns?
4. Kā filmas sižeta pavērsiens mainīja jūsu attieksmi pret zēnu un situāciju?
5. Kāpēc, jūsuprāt, dažiem cilvēkiem ir grūti pieņemt tos, kuri ir citādi (ar īpašām vajadzībām vai fiziskās un garīgās veselības problēmām, kultūras un reliģijas atšķirības, seksualitāti u. c.)?
6. Kas ir iekļaušana?
7. Vai sabiedrība, kurā dzīvojat, ir iekļaujoša un toleranta?
8. Kas, jūsuprāt, būtu darāms citādi, lai situāciju uzlabotu (lai sabiedrība kļūtu tolerantāka un vairāk iekļaujoša)?

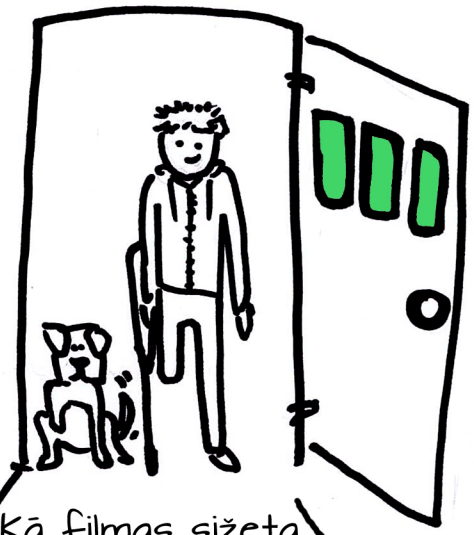
PADOMI

Pielāgojiet jautājumus dalībnieku līmenim: jaunākiem dalībniekiem filma var kalpot par ievadu šajā tematā, un diskusijas labāk virzīt uz empātiju, draudzību un vienlīdzību, nevis žēlumu; var aplūkot reālus piemērus no dalībnieku dzīves. Pieredzējušāki dalībnieki var būt vairāk atvērti nopietnākām diskusijām.

Dāvana (Present)

Kā tu juties, skatoties filmu?

Kāpēc, tavuprāt, dažiem cilvēkiem ir grūti pieņemt tos, kuri ir citādāki (ar īpašām vajadzībām vai fiziskās un garīgās veselības problēmām, kultūras un reliģijas atšķirības, seksualitāti u. c.)?

Kā filmas sižeta pavērsiens mainīja tavu attieksmi pret zēnu un situāciju?

Gļēvule *(Coward)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	vimeo.com/140020167 https://vimeo.com/309262114
FILMAS GARUMS	06:06
GADS	2017
ŽANRS	Drāma/eksperimentālā dokumentālā filma
IZCELSMES VALSTS	ASV
REŽISORS	Katie Frances Orr
VALODA	Angļu
TĒMA	Garīgā veselība, nemiers, laime
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	3. Laba veselība un labklājība 5. Dzimumu līdztiesība
KOPSAVILKUMS	*"GĻĒVULE" jautā, vai Frenkijai ir iespēja izvēlēties laimi, ja viņa ir iestrēgusi tajā prāta daļā, kas cenšas viņu nogalināt. Apzinoties, ka viņu aptver bezgalīgs skaistums un privilēģijas un cenšoties izkļūt ārpus smadzeņu ķīmijas. Vai Frenkija ir pārāk vāja, lai izdzīvotu? Vai viņa dara ko sliktu? Viena dzīves diena no izmisīgas cīņas piepildīt kvēlāko vēlmi – būt pasaulē noderīgai.*

VECUMS	12+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam
SESIJAS ILGUMS	45 min.
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja, īsi pastāstī, ka filma ir par garīgo veselību, laimi)
10 min	Filmas skatīšanās
10 min	Individuāla vizuālā materiālu aizpildīšana
20 min	Diskusija

Gļēvule *(Coward)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Par ko, tavuprāt, ir šī filma?
2. Kāpēc filmas nosaukums ir "Gļēvule"?
3. Laime ir…

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Par ko, jūsuprāt, ir šī filma?
2. Kāpēc filmas nosaukums ir "Gļēvule"?
3. Vai laime ir vissvarīgākā izjūta? Kā jūs zināt, kad esat laimīgi?
4. Vai domājat, ka cilvēkiem laime būtu vairāk jādod, nekā jāņem? Kāpēc?
5. Kāpēc dažiem cilvēkiem ir tik grūti kādam kaut ko dot?
6. Kā jūs varētu radīt atbalstošāku vidi cilvēkiem ar garīgās veselības problēmām?

PADOMI

Tā kā šī dokumentālā filma pēc savas būtības ir eksperimentāla, būtu noderīgi pirms tam sagatavot vairākas interpretācijas jeb izskaidrojumus, lai sāktu diskusiju ar dalībniekiem, iedrošinātu viņus izteikt savu interpretāciju vai mēģinātu atrast saikni ar garīgās veselības tēmu (koncentrējieties uz dažādiem līdzekļiem, kuri tika izmantoti filmas vēstījuma nodošanai – ūdens, dejošanas, mēbeļu u. c. nozīme).

PAPILDINFORMĀCIJA

www.seemescotland.org

young.scot/aye-mind/

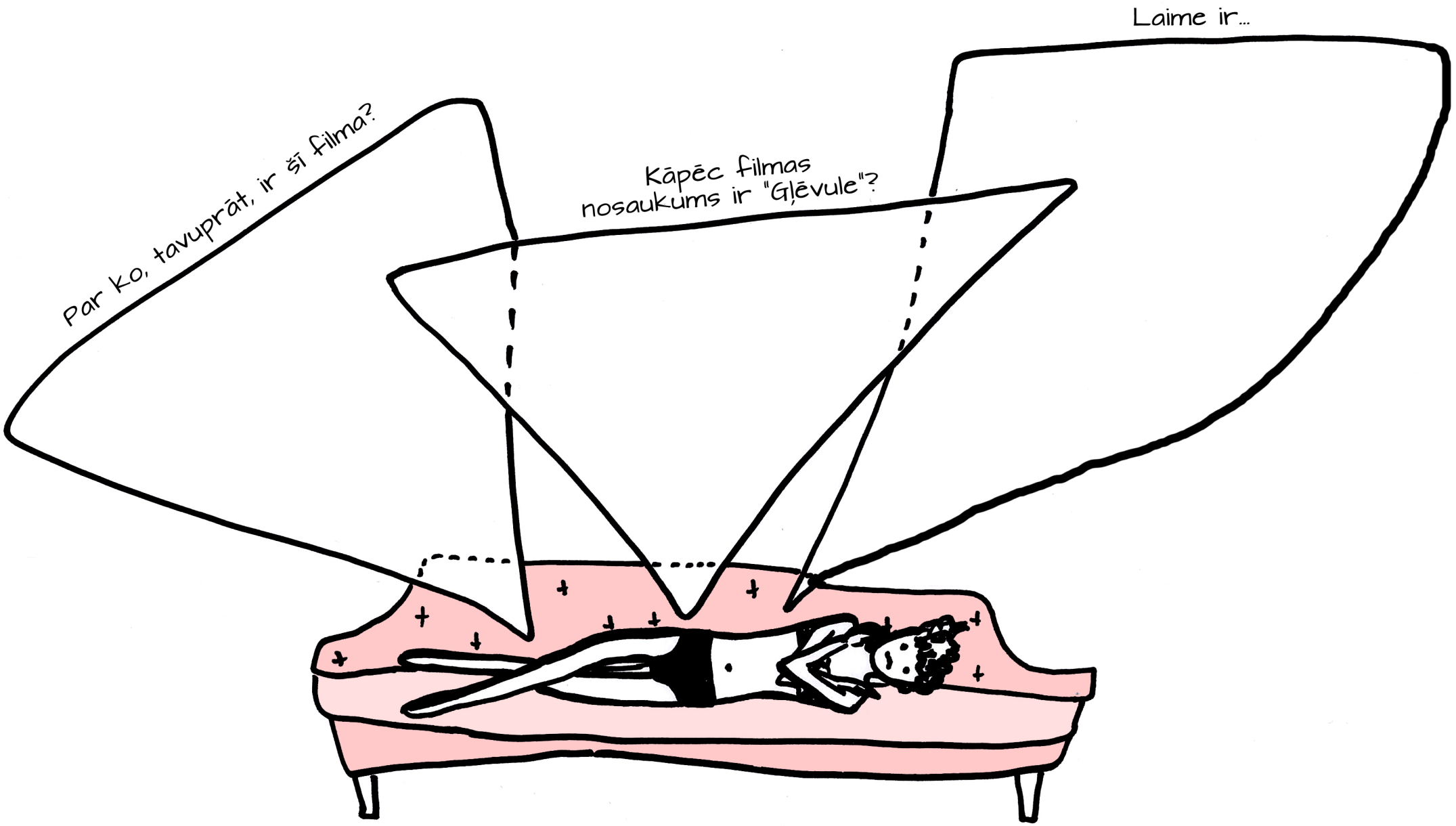
www.samh.org.uk

www.saheliya.co.uk

www.youngminds.org.uk

www.samaritans.org

Gļēvule (Coward)

Drūmais suns *(Downward Dog)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://www.youtube.com/watch?v=jjyWVGHypXY https://vimeo.com/309262559
FILMAS GARUMS	11.50
GADS	2016
ŽANRS	Komēdija
IZCELSMES VALSTS	ASV
REŽISORS	Michael Killen
VALODA	Angļu
TĒMA	Dzīves jēga, izaicinājumi, raizes, mīlestība, dzīves grūtības
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	3. Laba veselība un labklājība 5. Dzimumu vienlīdzība
KOPSAVILKUMS	*Suns Martins, kas dzīvo mājas, prāto, vai viņa dzīvei ir nozīme. Martins cīnās ar tādām pašām dzīves grūtībām kā cilvēki, tikai no suņa skatupunkta.*

VECUMS	12+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam. Kartītes/dažādu emociju attēli
SESIJAS ILGUMS	45 min.
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par dažādām emocijām, kuras izjūtam dzīves laikā, mūsu esamības priekiem un bēdām. Šī informācija var balstīties arī uz attēliem, kas tiek parādīti dalībniekiem; kā viņi saprot emocijas pēc attēliem)
12 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
18 min	Diskusija

Drūmais suns *(Downward Dog)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Par ko, tavuprāt, ir šī filma?
2. Kā tu tiec galā ar dzīvi, kad esi noskumis/usi?
3. Kas tev palīdz justies labāk? ja esat noskumuši? Kas palīdz pārvarēt skumjas?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

#1

1. Vai jums dzīvē ir bijuši skumi brīži?
2. Kā jūs tobrīd jutāties (bēdīgi, nonākuši strupceļā, depresīvi, bez enerģijas u. c.)?
3. Kā jūs pārvarējāt šos brīžus?
4. Kas jums palīdz justies labāk, kad esat noskumuši? Kas jums palīdz pārvarēt šādus brīžus?
5. Vai jums kāds palīdzēja (ģimenes locekļi, draugi, skolotāji, sociālie darbinieki, speciālisti u. c.)?
6. Vai šī pieredze jūs mainīja (to, kā šobrīd raugāties uz apkārtējiem cilvēkiem un lietā; to, kā reaģējat uz panākumiem/izaicinājumiem u. c.)? Un kā (gan tad, ja jā, gan tad, ja nē)?
7. Ko jūs sev ieteiktu gadījumā, ja nāktos saskarties ar līdzīgu situāciju/izjust tās pašas smagās emocijas?

#2

1. Kāds būtu labākais veids, kā atriebties labākajam draugam?
2. Aizpildiet lapu ar idejām, kas palīdz cīnīties ar vientulību.
3. Uzzīmējiet sevi darām vistīkamāko lietu, ko mēdzāt darīt bērnībā.
4. Kura ir jūsu sliktā rakstura īpašība, ar ko patiesībā lepojaties? Uzzīmējiet to.
5. Par ko jūs esat pateicīgi? Uzzīmējiet pateicības kartīti.
6. Uzzīmējiet zīmējumu, kurā redzami vienkārši brīži, ko no sirds izbaudāt.
7. Uzzīmējiet labāko, kas ar jums šodien noticis.

PADOMI

2. varianta jautājumi sevī ietver virkni vizuāla materiāla.

Abu variantu jautājumus var izmantot atsevišķi vai kopā. Šādā gadījumā 2. varianta jautājumi var kalpot kā ievadjautājumi, lai palīdzētu saprast tēmu, savukārt 1. varianta jautājumi var mudināt uz dziļāku diskusiju par attiecīgo tematu.

Atkarībā no dalībnieku vecuma, grupas plūsmas stāvokļa un vajadzībām atbilžu saņemšana var pāriet diskusijā, kā arī ietvert vizuālus elementus un līdzekļus, lai aprakstītu izjūtas ar priekšmetu, krāsu, zīmējumu u. c. palīdzību.

Drūmais suns *(Downward Dog)*

PAPILDINFORMĀCIJA

www.seemescotland.org

young.scot/aye-mind/

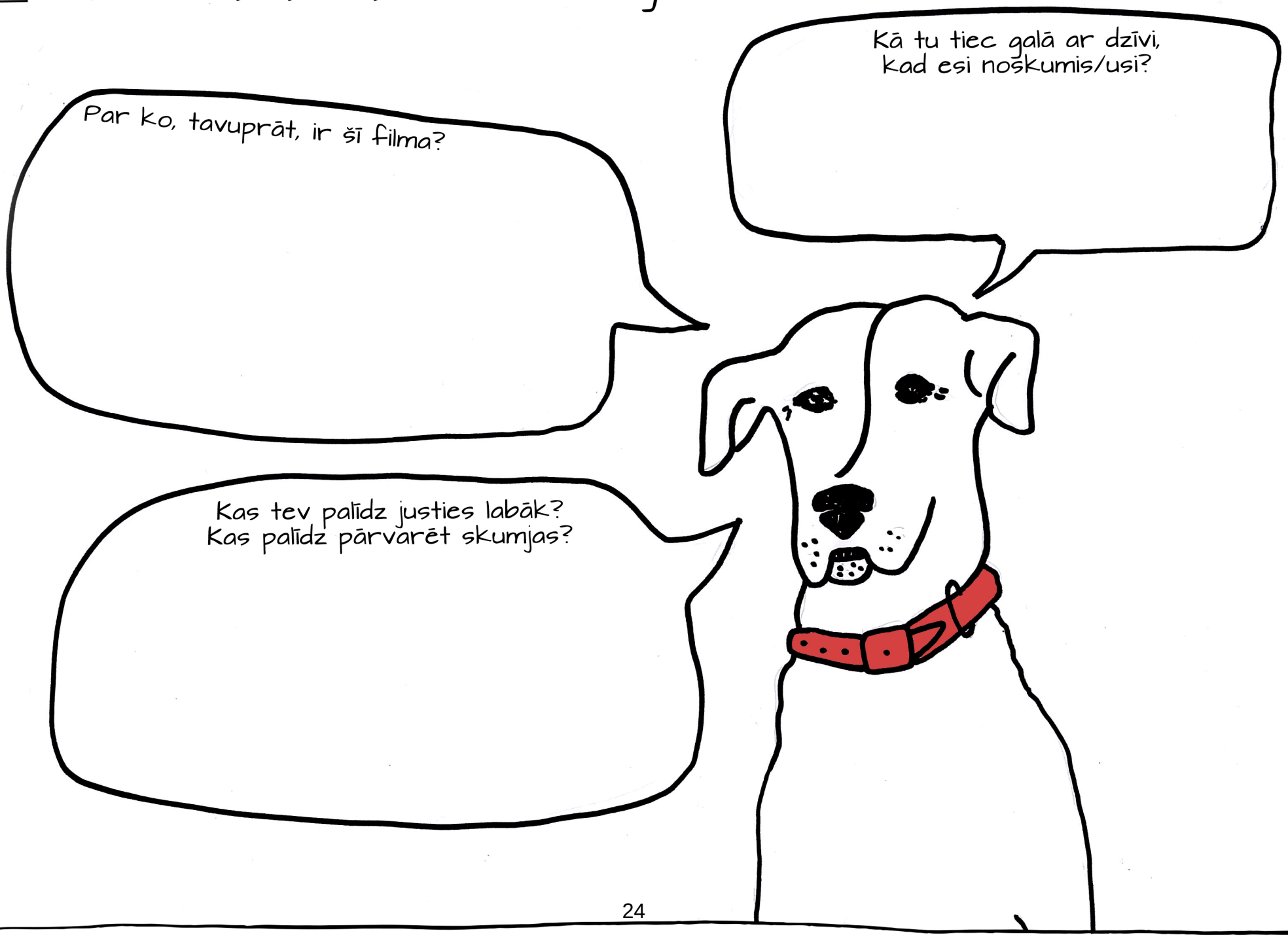
www.samh.org.uk

www.saheliya.co.uk

www.youngminds.org.uk

www.samaritans.org

Drūmais suns *(Downward Dog)*

Lučadora *(Luchadora)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA	https://vimeo.com/197927352
AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/309264468
FILMAS GARUMS	12:01
GADS	2015
ŽANRS	Dokumentālā filma, īsfilma, drāma, sporta filma
IZCELSMES VALSTS	ASV/Meksika
REŽISORS	River Finlay
VALODA	Spāņu
TĒMA	Dzimumu vienlīdzība, nabadzība, vardarbība, vardarbība ģimenē, seksisms
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	1. Nabadzības izskaušana 3. Laba veselība un labklājība 5. Dzimumu vienlīdzība 8. Pieņemams darbs un ekonomiskā attīstība 10. Nevienlīdzības samazināšana
KOPSAVILKUMS	*"Lučadora" ir dokumentāla īsfilma, kas paver durvis uz fascinējošu subkultūru –sieviešu lucha libre reslingu Meksikā – un pēta dzimumu un varas jautājumus caur Lunas cīņu gan ringā, gan ārpus tā. Tas ir universāls stāsts par sekošanu sapnim un cīņu par to, ko mīli.*

VECUMS	15+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	45 min
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - dzimumu vienlīdzību, vardarbību ģimenē utt.)
12 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
18 min	Diskusija

Lučadora *(Luchadora)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Vai, tavuprāt, Luna ir labs paraugs?
2. Ar kādiem izaicinājumiem/grūtībām sastopas Luna?
3. Ko šī filma vēsta par dzimumiem?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Kā jums šī filma patika? Kāds ir jūsu noskaņojums/kā jūs jūtaties pēc filmas noskatīšanās?
2. Par ko, jūsuprāt, ir šī filma?
3. Ko jūs domājat par Lunu? Vai jums viņa patīk? Kāpēc?
4. Vai, jūsuprāt, Luna ir labs paraugs? Kāpēc?
5. Ar kādiem izaicinājumiem/šķēršļiem/grūtībām Luna sastopas?
6. Ko šī filma vēsta par dzimumu?
7. Ko jūs no šīs filmas varētu paņemt sev?

PADOMI

Atkarībā no dalībnieku vecuma, grupas plūsmas stāvokļa un vajadzībām atbilžu saņemšana var pāriet diskusijā, kā arī ietvert vizuālus elementus un līdzekļus, lai aprakstītu izjūtas ar priekšmetu, krāsu, zīmējumu u. c. palīdzību.

PAPILDINFORMĀCIJA

scotland.shelter.org.uk/

www.youngscot.org

www.children1st.org.uk

www.thehideout.org.uk

Lučadora
(Luchadora)

Vai, tavuprāt, Luna ir labs paraugs?

Ar kādiem izaicinājumiem/ grūtībām Luna sastopas?

Ko šī filma vēsta par dzimumiem?

Ieklausies! *(Listen)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA	https://vimeo.com/196593911
AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/309263521
FILMAS GARUMS	12.54
GADS	2014
ŽANRS	Drāma, īsfilma
IZCELSMES VALSTS	Somija/Zviedrija
REŽISORS	Rungano Nyoni Hamy Ramezan
VALODA	Arābu, dāņu
TĒMA	Tiesiskums, dzimumu vienlīdzība, bēgļi, kultūras atšķirības, reliģija
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	3. Laba veselība un labklājība 5. Dzimumu vienlīdzība 16. Miers, tiesiskums un spēcīgas institūcijas 10. Mazināta nevienlīdzība
KOPSAVILKUMS	*Kopenhāgena. Policijas iecirknis. Ārvalstniece burkā ieradusies policijas iecirknī kopā ar savu dēlu, lai iesniegtu sūdzību. Tomēr šķiet, ka tulce nevēlas pārtulkot viņas teikto.*

VECUMS	12+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	45 min.
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - tiesiskums, kultūras atšķirībām utt.)
13 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
17 min	Diskusija

Ieklausies! *(Listen)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Par ko, tavuprāt, ir šī filma?
2. Kas pārrunu telpā notiek?
3. Vai Tu kādreiz esi piedzīvojis/usi situāciju, kad tevī neieklausās, kad tev nav balss tiesību? Kā Tu juties?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžu.

1. Kā jūs jūtaties pēc filmas noskatīšanās?
2. Par ko, jūsuprāt, ir šī filma?
3. Kas tajā telpā notiek?
4. Kas ietekmēja to, ka katrs personāžs rīkojās tieši tā un ne citādi? Kā kultūras, reliģijas un izglītības atšķirības ietekmē viņu uzskatus un lēmumus?
5. Kāpēc, jūsuprāt, tulce visu pārtulkoja pēc sava prāta?
6. Kā jūs varat pateikt, kad kāds jūsos patiešām ieklausās?
7. Vai kādreiz esat piedzīvojis izjūtu, ka jums nav balss? Kā jūs jutāties? Ko jūs šajā situācijā darījāt?
8. Ko jūs no šīs filmas varētu paņemt sev (idejas pārdomām, lēmumus, rīcību u. c.)?

PADOMI

Atkarībā no dalībnieku vecuma, grupas plūsmas stāvokļa un vajadzībām atbilžu saņemšana var pāriet diskusijā, kā arī ietvert vizuālus elementus un līdzekļus, lai aprakstītu izjūtas ar priekšmetu, krāsu, zīmējumu u. c. palīdzību.

PAPILDINFORMĀCIJA

scotland.shelter.org.uk/

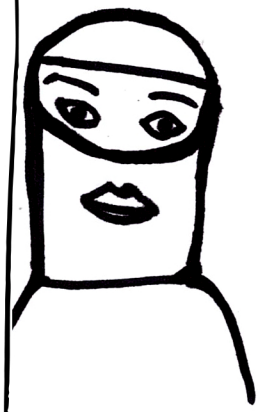
www.youngscot.org

www.children1st.org.uk

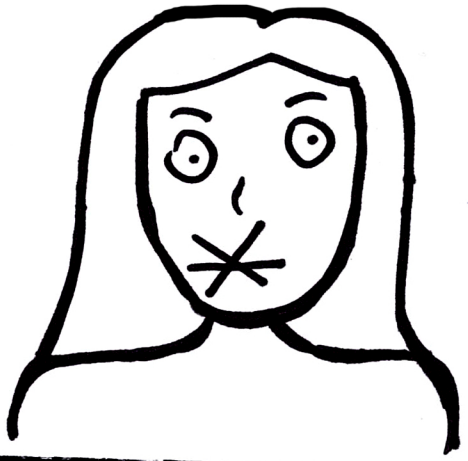
www.thehideout.org.uk

www.mwrc.org.uk

Ieklausies! (*Listen*)

Par ko, tavuprāt, ir šī filma?

Kas pārrunu telpā notiek?

Vai Tu kādreiz esi piedzīvojis/usi situāciju, kad tevi neieklausās, kad tev nav balss tiesību? Kā Tu juties?

Atklāt *(Unravel)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://www.youtube.com/watch?v=bOOI5LbQ9B8 https://vimeo.com/309268398
FILMAS GARUMS	13:30
GADS	2016
ŽANRS	Dokumentālā filma
IZCELSMES VALSTS	Indija
REŽISORS	Meghna Gupta
VALODA	Džatu, pundžabi
TĒMA	Apģērba atkritumi, rietumu ietekme, starpkultūru izglītība, taisnīgums, dzīvesveids
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	12. Atbildīgs patēriņš un ražošana
KOPSAVILKUMS	*Šīs ir jūsu izmesto drēbju pēdējās mājas. Kad cilvēki rietumos izmet drēbes, tās nereti aizceļo uz austrumiem, šķērsojot okeānus, līdz nonāk industriālajos apgabalos Indijas iekšienē. No Rietumindijas Kučas rajona līdz Panipatai ziemeļos apģērbu pārstrādātāji pārvērš pavedienos milzīgās drēbju kīpas, kas nāk no cilvēkiem un vietām, kuras tiem ir izteikti svešas. Ja neskaita Discovery Channel, Rietumu kultūra tos ietekmē visai maz, tāpēc apģērbu pārstrādātāji paļaujas uz savu iztēli un baumām, kas atceļo kopā ar izmestajām drēbēm, atklājot intriģējošu skatījumu uz Rietumu pasauli.*

VECUMS	12+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	45 min
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - apģērbu un to patēriņu, radītājiem atkritumiem utt.)
14 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
16 min	Diskusija

Atklāt *(Unravel)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Kas tevi šajā dokumentālajā filmā pārsteidza visvairāk?
2. Kāpēc, tavuprāt, drēbes pārstrādei sūta uz Indiju?
3. Ko mēs varam darīt, lai apģērbs kalpotu ilgāk?

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

Uzsveriet, ka uz šiem jautājumiem nav pareizu vai nepareizu atbilžuo.

1. Kas jūs šajā dokumentālajā filmā pārsteidza visvairāk?
2. Cik ilgi jaunu džemperi uzskatāt par jaunu?
3. Vai labojat savas drēbes (saplēstas drēbes, novalkātus papēžus u. c.)? Ko vēl varam darīt, lai drēbes kalpotu ilgāk?
4. Vai ir būtiski, kur apģērbs ir ražots un kas to ražojis?
5. Kāpēc apģērbu nepārstrādā uz vietas (Eiropā, ASV u. c.)?
6. Kā jūs varētu šo situāciju mainīt?

PADOMI

Tā ir iespēja aizdomāties par patērētāju uzvedību, atkārtotu izmantošanu/otrreizēju pārstrādi/labošanu, vērtībām, apģērba ražošanas procesu un enerģijas izmaksām.

PAPILDINFORMĀCIJA

www.fashionrevolution.org

www.recycleforscotland.com

www.peopletree.co.uk

Atklāt *(unravel)*

Kas tevi šajā dokumentālajā filmā pārsteidza visvairāk?

Kāpēc, tavuprāt, drēbes pārstrādei sūta uz Indiju?

Ko mēs varam darīt, lai apģērbs kalpotu ilgāk?

Karotāji internetā *(Internet Warriors)*

SAITE UZ FILMU ORĢINĀLVALODA	https://www.youtube.com/watch?v=8JyTW4Rg2tE
AR LATVIEŠU SUBTITRIEM	https://vimeo.com/309266586
FILMAS GARUMS	21:27
GADS	2016
ŽANRS	Dokumentālā filma, politiska filma
IZCELSMES VALSTS	Norvēģija
REŽISORS	Kyrre Lien
VALODA	Angļu, zviedru u. c. (visi subtitri ir angļu valodā)
TĒMA	Naida retorika, politika, karš, migrācija
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	-
KOPSAVILKUMS	*Kāpēc tik daudz cilvēku izmanto internetu, lai aizskartu un draudētu citiem? Kāpēc tie pārbauda vārda brīvības robežas? Direktors Kyrre Lien satiekas ar dažādu nacionalitāšu cilvēkiem, kuriem ir savi stingri noteikti uzskati un kuri pavada laiku, diskutējot internetā par tematiem, kas tiem visvairāk ķeras pie sirds. Interneta platformas ir šo cilvēku iecienītākie līdzekļi, ar kuru palīdzību paust savu viedokli, kas citiem varētu šķist nepatīkams, izmantojot leksiku, kas bieži vien ir aizskaroša. Vai viņi tāpat izturas arī reālajā dzīvē?*

VECUMS	16+
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI	Filmas vizuālais materiāls un pildspalva katram dalībniekam.
SESIJAS ILGUMS	50 min
5 min	Ievads (īss ievads par filmu no vadītāja/īsa informācija par filmā skartajām tēmām - politiku, naida runa utt.)
22 min	Filmas skatīšanās
10 min	Vizuālā materiāla aizpildīšana
13 min	Diskusija

Karotāji internetā *(Internet Warriors)*

VIZUĀLĀ MATERIĀLA JAUTĀJUMI

1. Kādas ir tavas izjūtas pēc šīs filmas noskatīšanās?
2. Cik , tavuprāt, patiesa ir šajā īsfilmā atainotā realitāte?
3. Uzzīmē vienu personāžu, ar kuru tu gribētu aprunāties.

DISKUSIJAS JAUTĀJUMI

1. Vai ir godīgi parādīt tikai negatīvos vai tikai pozitīvos personāža aspektus? Vai jums nešķiet, ka šīs dokumentālās filmas režisors bija mazliet neobjektīvs un centās jūs ietekmēt?
2. Kā panākt, lai mediji ar jums tik daudz nemanipulētu?
3. Kādas ziņas jūs sadusmo un rada vēlmi noskaidrot vairāk? Kas kontrolē medijus, lai tie šādus tematus neizmantotu ļaunprātīgu un neradītu pārāk emocionālas un ārkārtējas reportāžas?

PADOMI

Esiet gatavi spēcīgai emocionālai reakcijai pēc noskatīšanās, jo šajā īsajā video aplūkoti dažādi ārkārtēji temati.
Tā ir iespēja analizēt gadījumu, kad materiālu tīši izmanto, lai izsauktu no skatītāja emocionālu reakciju, un pievērsties manipulācijai un propagandai medijos.

Karotāji internetā *(Internet Warriors)*

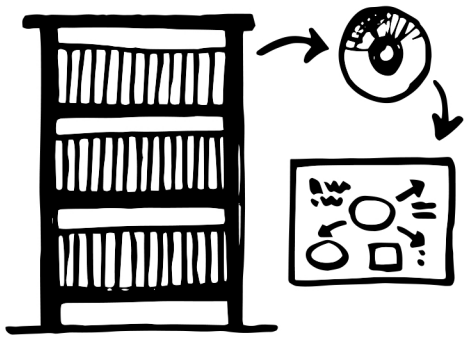
Kādas ir tavas izjūtas pēc filmas noskatīšanās?

Cik, tavuprāt, patiesa ir šajā īsfilmā atainotā realitāte?

Uzzīmē vienu personāžu, ar kuru tu gribētu aprunāties.

Tagad pamēģiniet pašī!

1. Izveidojiet savu filmotēku.
2. Izstrādājiet savu vizuālo materiālu.
3. Izveidojiet plānu filmu apspriešanai.

Filmotēkas izveidošana

Ir vairākas lietas, kas jāatceras, veidojot filmotēku internetā.

1. Atrast filmas var būt sarežģīti. Izveidojiet redaktoru grupu, kas palīdzēs atrast filmas un noteikt atlases procesu. Padomājiet, kādus jautājumus jūs vēlētos aplūkot, kur filmas ir ražotas un cik tās ir uzrunājošas. Nevienam nepatīk garlaicīga filma!

2. Pārliecinieties, vai esat pievērsis uzmanību filmas izmantošanas juridiskajiem aspektiem. Filmas veidotājs ir veltījis laiku, lai kaut ko radītu, un tam ir tiesības uz šo darbu.

3. Lai filmu izmantotu, jums, iespējams būs par to jāinformē filmas veidotājs. Jūs nekādā veidā nedrīkstat rediģēt, bojāt vai izplatīt intelektuālo ieguldījumu. Licence, kas atļauj filmu izmantot, var tikt saņemta e-pasta vai juridiska līguma veidā, un jums par to varētu būt jāmaksā. Veidotājs var atļaut jums filmu izmantot vienreiz vai dot atļauju tās izmantošanai bez laika ierobežojuma. Svarīgi, lai šis aspekts tiktu pārbaudīts pirms filmas izmantošanas.

4. Filma ir brīnišķīgs līdzeklis, ko izmantot izglītībā, tāpēc droši iepazīstiniet plašāku auditoriju ar labiem mākslas darbiem, kamēr vien jums ir atļauts to darīt. Ir vairāki veidi, kā izveidot savu filmotēku. Piemēram, šā projekta partnerim NVO Mondo ir privāts Vimeo konts, kas ir sasaistīts ar Mondo tīmekļvietni. Vēl viens variants ir izveidot resursu lapu un norādīt ārējas saites uz YouTube vai Vimeo.

5. Visbeidzot izmēģiniet un izveidojot vizuālus materiālus, kas rosinās diskusijas par filmām. Pamēģiniet un esiet radoši!

Vizuālā materiāla izveidošana

Izvēlieties filmu

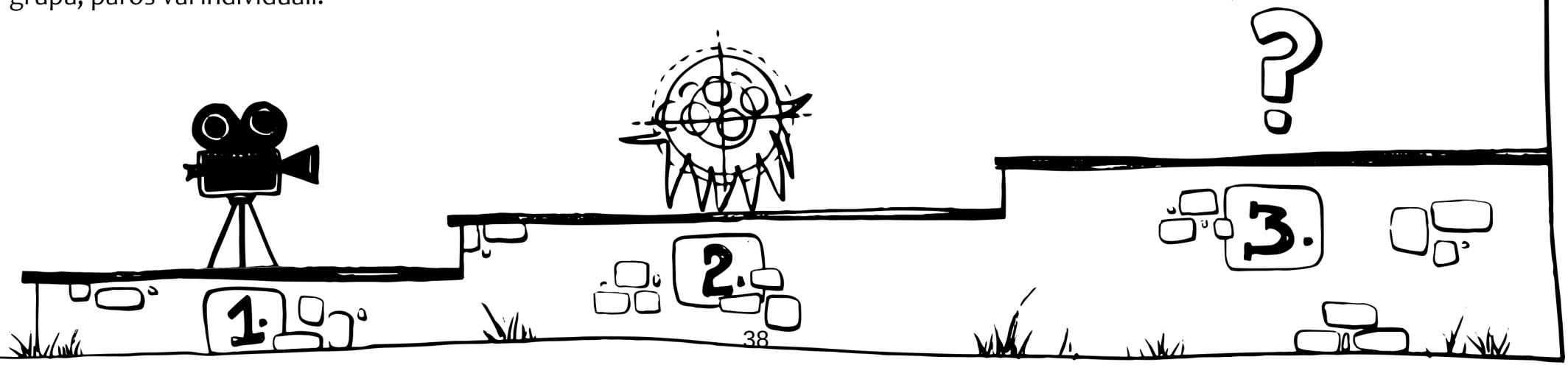
- Pirms filmas izvēles padomājiet par dalībniekiem – ņemiet vērā to vecumu, intereses un mācību vajadzības.
- Izdomājiet, vai dalībnieki strādās grupā, pāros vai individuāli.

Nosakiet mērķus

- Izvirziet prioritāti – ko jūs gribētu, lai dalībnieki zina vai dara labāk? Padomājiet, ko jūs gribat, lai viņi pamana, uz ko koncentrējas un pārrunā. Šī prioritāte var mainīties darba procesā atkarībā no diskusijas gaitas.

Sagatavojiet galvenos jautājumus

- Sagatavojiet 5-10 galvenos jautājumus pēc attiecīgās prioritātes.
- Sakārtojiet jautājumus loģiskā secībā. Piemēram, vienkāršākos jautājumus var uzdot vispirms visai grupai, lai aizsāktu diskusiju. Jautājumi var palikt grūtāki sesijas gaitā, bet tiem jābūt atvērtiem, lai rosinātu diskusiju, un tie nedrīkst būt jautājumi, uz kuriem dalībnieki var atbildēt ar vienkāršu "jā" vai "nē". Jums var palīdzēt informācija turpmākajās sadaļās.

Nepieciešamo materiālu sagatavošana

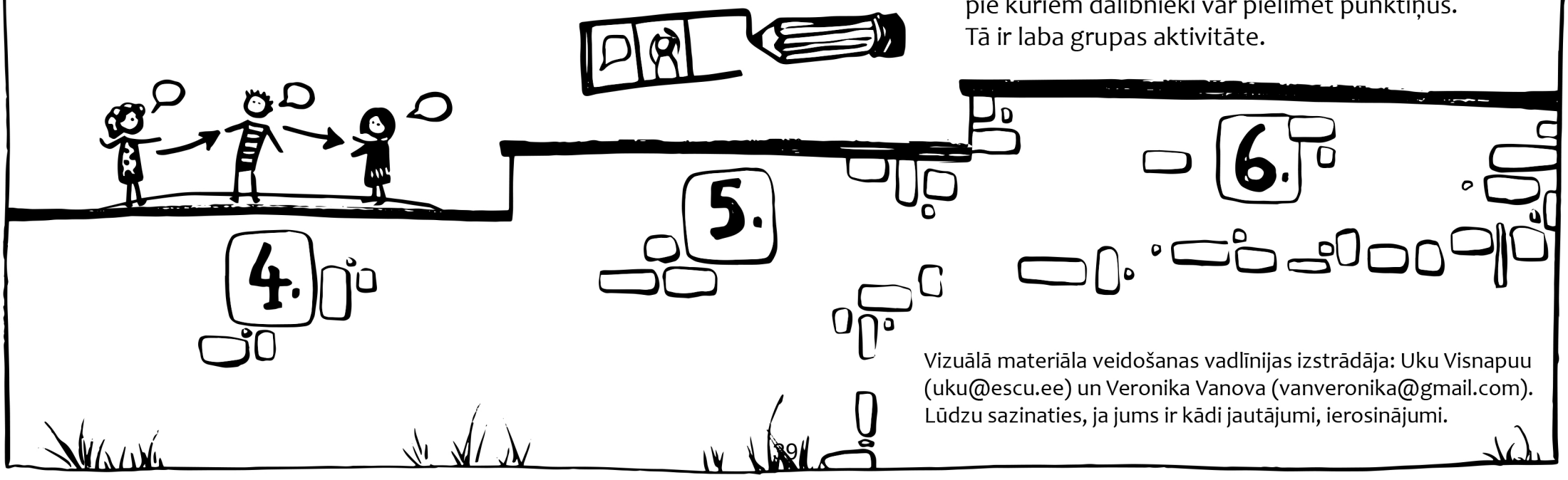
- Izlemiet, vai vēlaties, lai dalībnieki uz jautājumiem atbild individuāli vai grupā. Piemēram, jums var pietikt ar vienu papīra tāfeles lapu visai grupai.
- Padomājiet, kā dalībnieki atbildēs uz jautājumiem – zīmēs, rakstīs vai izmantos punktiņu uzlīmes.

Zīmējiet vienkārši

- Zīmēt var visi. Izmantojiet vienkāršus simbolus vai izvēlēties no savas komandas kādu, kuram padodas zīmēšana un kurš var sagatavot darba lapas. Galvenais ir mēģināt, būt radošam un labi pavadīt laiku.

Nepieciešamo materiālu izgatavošana

- Viena iespēja ir sagatavot darba lapu. Izvēlieties divus vai trīs galvenos jautājumus. Izveidojiet vizuāli piesaistošu vietu atbildēm, piemēram, komiksa runas burbuli katram jautājumam.
- Tikpat labi dalībniekiem var lūgt individuāli uzzīmēt filmas ainu vai ilustrēt galveno tēmu. Tad izmantojiet galvenos jautājumus, lai rosinātu diskusiju.
- Vēl viena ideja ir sagatavot komiksu un lūgt dalībniekiem aizpildīt runas burbuļus. Palūdziet viņiem uzzīmēt sevi, rīkojoties tālāk saistībā ar aktualizētajām problēmām.
- Visbeidzot jūs varat sagatavot vienkāršas diagrammas vai piekrītu/nepiekrītu apgalvojumus, pie kuriem dalībnieki var pielīmēt punktiņus. Tā ir laba grupas aktivitāte.

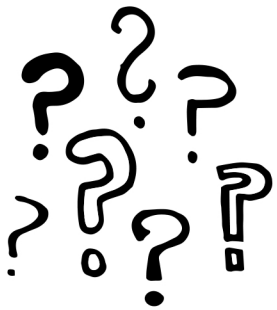

Vizuālā materiāla veidošanas vadlīnijas izstrādāja: Uku Visnapuu (uku@escu.ee) un Veronika Vanova (vanveronika@gmail.com). Lūdzu sazinaties, ja jums ir kādi jautājumi, ierosinājumi.

Padomi klipu un filmu apspriešanai

Ja jaunieši negaidīti dalās ar redzētu klipu vai piedāvā apspriešanai savu filmu, var izvērsties neplānotas un vērtīgas debates.

Lai šāda situācija nepārsteigtu negaidot, jābūt sagatavotiem dažiem vispārīgiem jautājumiem, kas var palīdzēt uzsākt diskusiju un iesaistīt auditoriju. Jautājumiem vajadzētu būt īsiem un atvērtiem, lai rosinātu diskusiju. Centieties izvairīties no jā/nē atbildēm. Uzdodot slēgtus jautājumus, dalībnieki var apjukt un sajusties kā pratināšanā, kas neļaus izvērsties atklātai diskusijai. Tomēr reizēm ir noderīgi izmantot tādus slēgtos jautājumus kā "ja jūs varētu izvēlēties filmas nobeigumu, kuram variantam jūs dotu priekšroku – pirmajam vai otrajam?" vai noskaidrot, vai dalībnieki zina kādu vēsturisku vai kontekstuālu faktu, kas saistīts ar filmas tēmu.

Tādi jautājumi kā "Kāpēc, jūsuprāt, es jums parādīju šo klipu?" varētu uzlikt pārāk lielu uzsvaru uz spēka samēru starp jums kā grupas līderi un dalībniekiem. Tas savukārt varētu ierobežot dalībnieku atbildes, mudinot viņus atbildēt tā, kā, viņuprāt, patiktu grupas līderim, vai tā, kā, viņuprāt, jūs uzskatītu par sociāli pieņemamu.

Šeit ir daži jautājumi, kurus uzskatām par jauniešiem piemērotiem.

Atkarībā no mērķa grupas, ņemot vērā dalībnieku vecumu un papildu mācību vajadzības, jautājumus var būt nepieciešams pārformulēt vai vienkāršot.

Iespējamie sākuma jautājumi:

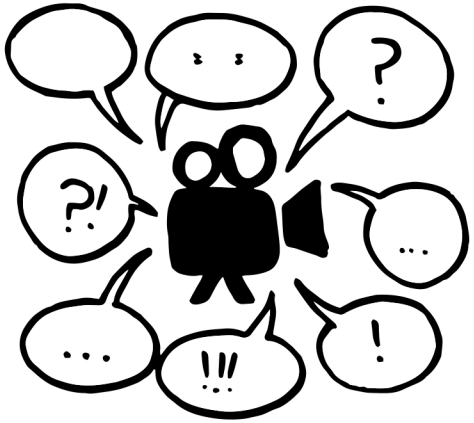
- Pajautājiet par dalībnieku pašreizējo noskaņojumu pēc filmas noskatīšanās.
  - "Kā jūs šobrīd jūtaties?"
  Šis jautājums var būt labāks par jautājumu "Kādas izjūtas jūs pārņēma?", jo tas koncentrējas uz pašreizējām emocijām, nevis dažādām emocijām, kuras dalībnieki, iespējams, izjuta filmas laikā.
  - "Ko jūs domājat par šo filmu?"
  - "Cik labi jūs sapratāt runāto?" (Jūs varat lūgt dalībniekiem to parādīt, izmantojot plaukstas platumu.) Tas ir īpaši labs jautājums, ko uzdot pēc filmas svešvalodā.

- Pajautājiet, kā dalībnieki uztvēra filmu.
  - "Kurš tēls jums vislabāk patika/visvairāk nepatika?"
  - "Vai jums patika filma?"

  Dalībnieki to var parādīt ar īkšķa žestu – īkšķis augšup/īkšķis lejup/īkšķis neitrālā pozīcijā. Jūs to varat izmantot, lai pārrunātu, vai grupā ir vienots vai dalīts viedoklis par filmu.
  - "Kas jums filmā/tēmā patika vai nepatika?"
  - "Kāds vārds vai vārdi jums ienāca prātā pēc filmas noskatīšanas? Dažos teikumos paskaidrojiet, kāpēc izvēlējāties šos vārdus."
  - "Par ko, jūsuprāt, ir šī filma?"

  Šis jautājums var būt labāks par jautājumu "Par ko ir šī filma?", jo otrais norāda, ka vadītājs zina pareizo atbildi un gaida, lai kāds to pasaka.
  - "Kura filmas aina jums visvairāk iespiedās prātā?"

  Jūs varat turpināt, pārrunājot nākamo iespaidīgo ainu un tā tālāk.
  - "Kas jums šajā filmā šķita jautrs?"
  - "Kas jūs šajā filmā samulsināja?"

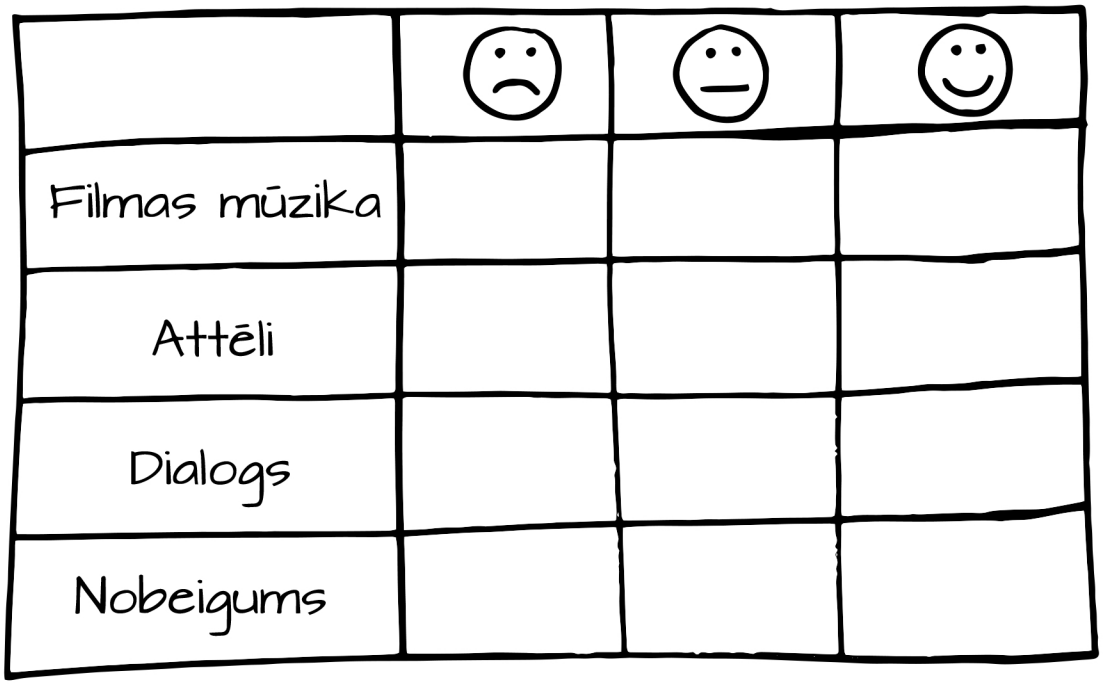

Ieteicams sagatavot arī dažus jautājumus gadījumiem, ja kāds par kaut ko sadusmojas vai sabēdājas.
Šādu jautājumu mērķis ir pieņemt grupas dalībnieku emocionālo reakciju un palīdzēt tiem tikt ar to galā. Ar pareizajiem jautājumiem jūs varat palīdzēt tiem atgūt pašapziņu un normalizēt atmosfēru grupā, izmantojot empātisku diskusiju.

- Sakiet viņiem: "Viss kārtībā, tu vari raudāt/smieties, cik vēlies."
- "Ja vari, paskaidro vai uzraksti, kas tieši filmā tevi saraudināja/sasmīdināja." Šis ir veiksmīgāks risinājums par jautājumu "Kāpēc tu raudi?", jo nekoncentrējas uz pašu cilvēku, bet gan pievērš viņa uzmanību konkrētās situācijas cēlonim.
- Ja nepieciešams, jūs varat viņiem teikt: "Labi, tu sabēdājies [filmas mūzikas/nobeiguma] dēļ. Noskatīsimies to vēlreiz un iedomāsim to bez [filmas mūzikas/nobeiguma]. Kādu filmas mūziku tu izvēlētos?/Kā tu gribētu, lai filma beidzas?

Jūs varat izveidot tabulu un lūgt viņiem atzīmēt attiecīgos lodziņus.

Pamēģiniet teikt šādi: “Nu, tagad tu zini, kāpēc sabēdājies par šo filmu,
pamēģināsim to bez [konkrētais elements],
iztēlosimies citādu nobeigumu.”

Sarežģītāki vai grūtāki jautājumi:

- “Kā jūs tiekat galā ar sarežģītu dzīves situāciju, piemēram, kad kāds izsaka viedokli, kuram jūs nepiekrītat?”
- “Kā filma atbildēja uz jūsu jautājumiem? Ko vēl jūs vēlētos uzzināt par šo tēmu? Kur var atrast vairāk informācijas?”

Papildus resursi un piemēri vizuālo materiālu izmantošanā mācību nolūkos, kurus apkopojis un/vai izstrādājis šī prjekta autors un treneris no Igaunijas UKU Visnapuu.
https://padlet.com/ukuv/visualtools

Papildinformācija
Valstu kontaktpersonas/projekta dalībnieki

SCOTDEC
@ kate@scotdec.org.uk
✉ 3 Alva Street, Edinburgh, EH2 4PH
www.scotdec.org.uk

Scotdec (Skotija) ir globāls mācību centrs Edinburgā, kas strādā pie tā, lai izglītības centrā būtu globālais pilsoniskums. Mūsu redzējums ir tāds, ka jaunieši spēj un ir motivēti cīnīties pret nevienlīdzību, radot taisnīgāku nākotni visiem. Mēs esam draudzīga, profesionāla komanda, kas sadarbojas ar dažādiem partneriem, lai savā darbā ienestu enerģiju un radošumu.

BALTIC REGIONAL FUND
@ info@brfonds.lv
✉ Brivibas gatve 204, LV-1039 Riga
www.brfonds.lv

Baltijas Reģionālais fonds (BRF) ir nevalstiska organizācija, kuras mērķis ir attīstīt, veicināt un atbalstīt radošas idejas. Fonda darbinieki iestājas par draudzīgu un mierpilnu pasauli, veicinot starpkultūru dialogu, vienlīdzību un cienot individualitāti. Semināri, apmācības un projekti atver durvis jaunai pieredzei, zināšanām un iespējām, veicinot neformālo izglītību un mūžizglītību. BRF atrodas Rīgā (Latvijā), bet darbojas arī Eiropas līmenī, īstenojot dažādus izglītības projektus. Organizācijai Rīgā ir jauniešu studija "BaMbuss", kas jauniešiem organizē daudzpusīgus pasākumus, piemēram, seminārus, neformālās izglītības apmācības, diskusijas un specializētos klubus, apmāca brīvprātīgos, attīstīta mentoru un vienaudžu atbalsta tīklu un sniedz karjeras konsultācijas.

NGO MONDO
@ maailmaharidus@mondo.org.ee
✉ Telliskivi 60A, 10412 Tallinn
www.mondo.org.ee

NVO Mondo (Igaunija) ir viena no senākajām un lielākajām NVO Igaunijā, kas dibināta 2007. gadā un strādā ar humāno palīdzību, attīstības sadarbību un globālo izglītību. Šīs organizācijas Globālās izglītības centrs, kas atrodas Tallinā, ir uzkrājis globālās izglītības darba pieredzi daudzu gadu garumā, tostarp saistībā ar attīstības problēmām, cilvēktiesībām, vidi, tirdzniecību, dzimumu un miera izglītību. Organizācija apmāca skolotājus un jaunatnes darbiniekus un izstrādā mācību materiālus un seminārus, kurus izmanto dažādu līmeņu formālajā un neformālajā izglītībā. Mēs savā darbā domājam globāli, bet rīkojamies lokāli.

Skotija

Kate Allen, globālās izglītības konsultante organizācijā Scotdec
“Šis projekts ir bijis nopietns attaisnojums noskatīties lērumu filmu un ir atgādinājis man par to, ka viena filma dažādiem cilvēkiem var nozīmēt tik daudz lietu. Filma var auditoriju vienlaikus uzrunāt un atgrūst. Tas ir atgādinājums, ka dažādi jautājumi mūs uzrunā atšķirīgi.”

Annie McCourt, bērnu un jauniešu koordinatore Glāzgovas kinoteātrī/pasniedzēja (Pedagoģijas maģistra studiju programmā) Skotijas Karaliskajā konservatorijā
“Filma ir universāla valoda, tāpēc to var lieliski izmantot, lai rosinātu dziļas diskusijas par dažādiem tematiem dažādās vecuma un kultūras grupās. Šajā materiālā jūs atradīsit uzdevumus, kas palīdzēs jauniešiem filmu uztvert dažādi. No filmas satura apspriešanas līdz domām par filmas uzbūvi un režisora precīzi pieņemtajiem lēmumiem – visi šie uzdevumi ļauj aktīvi iesaistīties jauniešiem.”

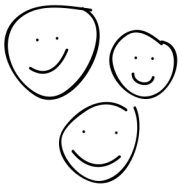
Alice Black, BBC pētniece
“Filma un vizuālie līdzekļi ir iekļaujoša vide, kas ļauj cilvēkiem nodot un saprast jaunas idejas. Tieši to mēs esam izmantojuši šajā materiālā, piedāvājot dažādas filmas un iedrošinot jauniešus runāt par būtiskām globālām tēmām.”

Vincent Förster, dokumentālo filmu veidotājs
“Mani interesē personīgi stāsti, kas rosina un izsauc plašas debates. Pētījumi starptautisko attiecību un arābu valodas jomā Sentendrjūsas Universitātē uz pāris gadiem aizveda mani uz Ēģipti, Skotiju, Maroku un Sudānu, kur arī pabeidzu savus pirmos filmu projektus. Mana pēdējā dokumentālā īsfilma Some of These Days (2018) ir dokumentāla komēdija par džezu un diktatūru. Ieguvis maģistra grādu tēlotājmākslā Edinburgas Mākslas koledžas Filmu režijas programmā.
Bija lieliski piedalīties šajā projektā, un es nevaru vien sagaidīt, kad redzēšu pabeigto materiālu!”

Patrycja Kupiec, YWCA Scotland – The Young Women's Movement direktore
“Man patika piedalīties šajā projektā un mācīties no visiem dalībniekiem. Tā bija lieliska iespēja apmeklēt Igauniju un Latviju un strādāt ar patiesi talantīgu cilvēku grupu. Nevaru sagaidīt, kad varēšu izmantot šo materiālu, ko izstrādājām kopā ar jaunatnes darbiniekiem un jauniešiem.”

Skotijā mēs organizējām semināru ar YOYP2018 jaunatnes vēstnieku grupu, lai izveidotu zīmējumus materiāliem.
Lucy Allan, Ella Skinner, Olivia Turpie, Erin-Rose Duffy Simmons, Olivia Mahon, Catriona McDonald, Taryn Fletcher, Marianne Winter, Katrina Lambert, Skye Sarahs, George Bellamy, Cerys McKinnon
Semināru atbalstīja Young Scot un Emer O’Leary, kura arī izveidoja galīgos materiālus, www.emeroleary.com

Latvija

Ginta Salmiņa, Baltijas Reģionālā fonda projektu vadītāja un neformālā izglītības apmācītāja
“Starptautiski projekti vienmēr sniedz iespēju iemācīties no partneriem kaut ko jaunu, un šāda sadarbība paplašina mūsu organizācijā strādājošo cilvēku prasmes. Filmas un vizuālie materiāli ir lieliski līdzekļi, lai atklātu jaunas tēmas un iedvesmotu nozīmīgas diskusijas. Domāju, ka šajā projektā esam radījuši lielisku līdzekli jaunatnes darbiniekiem, skolotājiem, jauniem līderiem un citiem, kas ir iesaistīti darbā ar jauniešiem.”

Kristīne Kučerova, vides inženiere un vides organizāciju brīvprātīgā
“Piedalīšanās šajā starptautiskajā projektā bija laba iespēja satikt cilvēkus no dažādām jomām, kuri ir iesaistīti jaunatnes darbā. Tā mums arī sniedza iespēju strādāt kopā, lai radītu noderīgu līdzekli, kas lieliski izmanto mediju materiālus, koncentrējoties uz tēmām, kas jauniešiem ir gan saistošas, gan svarīgas.”

Darya Goga, ārštata žurnāliste, koordinatore, video rediģētāja
“Man patiešām patika ideja uztvert video un filmas ne vien kā izklaidi, bet arī kā neatkarīgu līdzekli jaunatnes darbā, kas veicina dažādas aktivitātes un diskusijas. Projekts apvienoja cilvēkus, kas nāk no atšķirīgas vides ar dažādām idejām, un tas mums palīdzēja atklāt jaunas iezīmes un paraudzīties uz dažādiem tematiem no atšķirīga skatupunkta.”

Madara Skrastiņa, jaunatnes darbiniece
“Šis projekts bija lieliska iespēja iepazīties ar dažādiem cilvēkiem no trim valstīm, strādāt kopā starptautiskā komandā, pētīt interesantas filmas un izteikties.”

Līga Siliņa, jauniešu studijas BaMbuss vadītāja, projektu koordinatore un neformālās izglītības apmācītāja
“Video ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā uzrunāt plašu skatītāju loku. Šos video skatās daudzi, bet ne visi vienmēr novērtē vai pārrunā tajos ietverto vēstījumu, jo īpaši, ja runa ir par sarežģītām tēmām. Šajā projektā radītais materiāls būs lielisks līdzeklis, lai rosinātu diskusijas un video novērtēšanu, kas palīdzēs jauniešiem labāk izprast svarīgus jautājumus, iepazīties ar atšķirīgiem viedokļiem un izpētīt vēstījuma būtību.”

Laure Matillon, EVS (Eiropas Brīvprātīgo dienests) brīvprātīgā Baltijas Reģionālajā fondā
“Filmas ir lielisks līdzeklis, lai parādītu, mācītu un mācītos. Tas ir starptautisks saziņas veids, un es domāju, ka ir svarīgi to izmantot. Šajā materiālā izmantotie video ir lielisks palīglīdzeklis, lai rosinātu diskusijas par tēmām, kas var būt sarežģītas. Tas arī ievada dalībniekus kino kritikā, atklājot filmu kā mākslinieciskū līdzekli, kurā izmantotas dažādas jomas, tostarp, attēli, gaisma, skaņa, teksts un rediģēšana.”

Igaunija

Terje Tamm, globālās izglītības projektu koordinatore NVO Mondo
“Man patīk redzēt dzirksteli cilvēku acīs, kad starptautiski projekti paver viņos radošumu. Man arī patīk, ka filmas un vizuālie līdzekļi ir tik viegls veids, kā pārvarēt šķēršļus un nodibināt labu komunikāciju, izsaucot virkni reakciju uz dažādām lietām.”

Uku Visnapuu, ārštata pasniedzēja un vizuālā koordinatore
“Es uzsāku šo projektu, lai apvienotu dažādu cilvēku potenciālu, kuri pārstāv trīs dažādas grupas un kuriem rūp jaunatne, mediji un kritiskās domāšanas prasmes. Kopā ar Veroniku apmācīt dalībniekus par vizuālo līdzekļu izmantošanu bija ļoti aizraujoši un vērtīgi. Mācību līdzekļa izstrāde starptautiskā komandā nebija vienkārša, tomēr sagādāja jautrus brīžus.”

Veronika Vanova, pasniedzēja un vizuālā koordinatore
“Vizuālo līdzekļu izmantošana manu ikdienas dzīvi un darbu padara jautrāku, saprotamāku un labāk paliekošu atmiņā. Man patīk stāstīt par tās daudzajām priekšrocībām citiem, tāpēc es ar prieku pievienojos Uku, lai palīdzētu šīs rokasgrāmatas izstrādātājiem apgūt prasmes, kā izmantot vizuālos līdzekļus. Es vēlreiz iesaistījos projektā, kad tas jau tuvojās beigām, lai vizuāli apvienotu katra darbu vienā kopējā. Šīs rokasgrāmatas noformēšana bija atgādinājums, cik daudz prieka var nest parasta zīmēšana.”

Karin Luts, jauniešu psiholoģe
“Man šajā projektā patika iespēja satikt jaunus un interesantus cilvēkus. Tāpat man patika iespēja zīmēt… un atkal zīmēt. Es arī uzzināju, ka man joprojām ir problēmas ar termiņu ievērošanu.”

Aive Küng, Narva Keeltelütseum un Sillamäe Gümnaasium skolotāja
“Šis bija brīnišķīgs projekts un lieliska starptautiskās sadarbības iespēja. Filmas un stāsti skolotājiem ir ļoti spēcīgi resursi, un darba lapas ir noderīgas klasē, organizējot mācību procesu un veicinot diskusijas. Projekta grupas piedāvātais materiāls bagātināja manu kā skolotājas darba komplektu. Esmu ļoti pateicīga par iespēju piedalīties šajā projektā.”

Merilin Innos, jaunatnes darba studente
“Piedalīšanās šajā projektā mani ieveda gan vizuālās mācīšanas/mācīšanās, gan īsfilmu pasaulē. Jau no paša sākuma dalībnieku sinerģija radīja manī pārliecību, ka šis projekts būs ne vien unikāls, bet arī noderīgs skolotājiem. Radīšanas process, bez šaubām, ne vienmēr bija viegls, bet es ceru, ka mūsu radītais darba komplekts būs noderīgs un daudziem pavērs durvis uz vizuālās izglītības pasauli, gluži kā tas notika ar mani.”

Papildinformācija par īstenoto projektu

Erasmus+ projekts "Visuals for Discussing Films that Seek to Influence Our Actions or Mindsets", Nr. 2016-3-EE01-KA205-034527

Projekta kopsavilkums
Partneri:
MONDO – Igaunija
Baltijas Reģionālais fonds – Latvija
Skotijas Attīstības izglītības centrs (Scotdec) – Apvienotā Karaliste
Īstenošana: no 2017. gada 1. marta līdz 2018. gada 31. augustam

Projekta konteksts

Mūsdienu pasaulē nepieciešama neatkarīga kritiskā domāšana, mediju lietotprasmes un mediju izglītība, lai spētu analizēt, kā tradicionālie un sociālie mediji cenšas ietekmēt mūsu rīcību un uzskatus. Sociālie mediji ir jo īpaši pateicīga arēna, kur vizuālie vēstījumi ar potenciāli augstu ietekmi var strauji izplatīties vienaudžu vidū un tos ietekmēt, nepiedāvājot iespēju lasīt starp rindiņām. Atrodoties tiešā filmas/videoklipa ietekmē, ir grūti atkāpties atpakaļ un padomāt, kas varēja izsaukt attiecīgo reakciju. IT tehnoloģiju attīstības dēļ, jo īpaši jauniešu vidū, vizuālā komunikācija ir kļuvusi par dominējošu ietekmes līdzekli, kas izmanto reklāmu, propagandu un dokumentālās filmas.

Problēmas izklāsts

Mediju izglītība nav labi integrēta ne skolu, ne augstākās un profesionālās izglītības iestāžu programmās.

Mediju lietotprasmes ir prasmes, kuru nereti trūkst cilvēkiem, kas strādā ar jauniešiem (jaunatnes darbiniekiem, jauniešu līderiem, pasniedzējiem, skolotājiem u. c.).

Tāpēc arī šīs tēmas parasti neietilpst jaunatnes darbā, līdz ar to jauniešu mediju lietotprasmes tā arī var palikt vāji attīstītas.

Mūsu stratēģija problēmas risināšanai

Pēdējos gados vizualizācija ir guvusi jaunu impulsu profesionālās izglītības, veicināšanas, grafiskās klausīšanās u. c. jomās. Jaunatnes joma nav izņēmums.

Eiropā jaunatnes jomā jau ir izmēģināta dokumentālo filmu demonstrēšana un pārrunāšana kā neformālās izglītības metode.

Partneru starptautiskā pieredze (piemēram, trīs gadu projekts "Youth of the World", www.youthoftheworld.org, un Erasmus+ projekts "Active citizenship with global dimension") liecina, ka vizuālās metodes ir izrādījušās saistošas gan jauniešiem, gan jaunatnes darbiniekiem.

Vizualizācija ir viena no noderīgākajām pieejām, kas var palīdzēt aplūkot dažādus jautājumus. Šī metode ar īpaši lielu potenciālu rosina diskusiju ar vizualizāciju pēc mediju klipa, dokumentālās, propagandas vai reklāmas filmas noskatīšanās.

Vēlamā ietekme

Jaunatnes darbinieki un pasniedzēji darbā ar jauniešiem kā metodes droši izmanto dokumentālās filmas un videoklipus kopā ar vizualizāciju. Jaunieši būs apguvuši prasmes analizēt, kā tie izprot mediju vēstījumus un kāda ietekme var būt šiem mediju vēstījumiem.

Jaunieši un jaunatnes darbinieki būs ieguvuši nododamas prasmes (filmu izmantošanā, satura analīzē, vizualizācijā, diskusijas rosināšanā, mācību rezultātu prezentēšanā, izmantojot Youthpass).

Kopumā projekta rezultātā cilvēki, kuriem būs šis līdzekļu komplekts, jutīsies daudz pārliecinātāki, lai izmantotu dokumentālo filmu kolekciju, materiālus un rokasgrāmatu, un būs apguvuši pamatzināšanas par mediju lietotprasmēm. Cilvēki būs ieguvuši zināšanas un prasmes izstrādāt savu materiālu, kā arī pārliecību par materiāla izveidi jaunām filmām un filmu vakara organizēšanu ar analītisku diskusiju jauniešiem.

Rokasgrāmata **"Skaties, DOMĀ, dari"** tika izstrādāta Erasmus+ stratēģiskās partnerības projektā "Visuals for Discussing Films that Seek to Influence Our Actions or Mindsets", Nr. 2016-3-EE01-KA205-034527, kuru īstenoja partneri no Igaunijas, Latvijas un Skotijas.

Projekts "Visuals for Discussing Films that Seek to Influence Our Actions or Mindsets" tika finansēts ar Eiropas Komisijas programmas "Erasmus+: Jaunatne darbībā" atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma